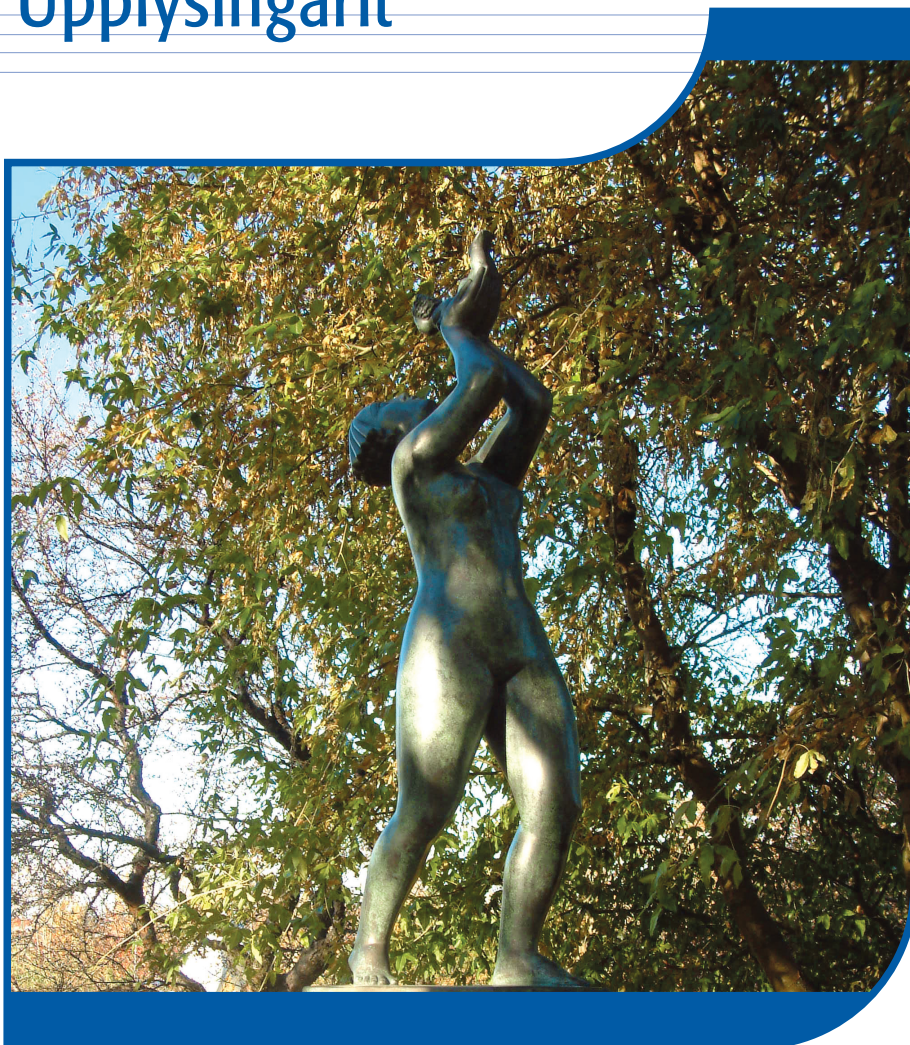

Legnám um leggöng

Upplýsingarit

ÚTGEFANDI:

LANDSPÍTALI - HÁSKÓLASJÚKRAHÚS
KVENLÆKNINGAÐEILD 21A
NÓVEMBER 2006 - 1. ÚTGÁFA

HÖFUNDAR OG ÁBYRGÐARMENN:

HRUND MAGNÚSDÓTTIR, HJÚKRUNARFRÆÐINGUR
HARPA HILMARSÓTTIR, HJÚKRUNARFRÆÐINGUR

YFIRLESTUR:

JÓN ÍVAR EINARSSON, KVENSJÚKDÓMALÆKNIR,
AUÐUR SMITH, KVENSJÚKDÓMALÆKNIR OG
HANNA KRISTÍN GUÐJÓNSDÓTTIR, HJÚKRUNARDEILDARSTJÓRI

HÖNNUN: KYNNINGARMÁL LSH/AV

LIÓSMYND: KYNNINGARMÁL LSH/AV

Kona með Amor 1927 - Ásmundur Sveinsson

Legnám um leggöng

Upplýsingar fyrir sjúklinga

Þær upplýsingar sem hér fara á eftir eru ætlaðar konum sem fara í legnámsaðgerð á kvenlækningadeild 21A á Landspítala - háskóla-sjúkrahúsi.

Helstu ástæður þess að leg er fjarlægt eru góðkynja sjúkdómar í legi, svo sem óreglulegar og miklar blæðingar, legsig eða góðkynja vefjahnútar í legi.

Við viljum að þér líði eins vel á sjúkrahúsinu og nokkur kostur er. Ef spurningar vakna hjá þér eða þú hefur áhyggjur af líðan þinni erum við alltaf tilbúin að reyna að greiða úr því eins og hægt er.

Með ósk um góðan bata!
Starfsfólk kvenlækningadeildar

Landspítali - háskólasjúkrahús

Skiptiborð - sólarhringsþjónusta 543 1000

Kvenlækningadeild 21A . . . . . 543 3263 og 543 3264

Vinsamlegast athugið að sjúkrahúsið getur ekki borið ábyrgð á peningum eða öðrum verðmætum svo sem sínum, tölvum o.fl. sem sjúklingar eða aðstandendur hafa meðferðis.

Athygli skal vakin á því að starfsfólk og nemendur sjúkrahússins eru bundnir þagnarskyldu og mega því ekki ræða við þig eða aðra um málefni sjúklinga á deildinni. Við viljum vinsamlegast biðja þig og aðstandendur þína að ræða ekki það sem þið kunnið að verða vitni að eða heyra um aðra sjúklinga á deildinni.

Landspítali er kennslusjúkrahús og nemendur í heilbrigðisfræðum og tengdum greinum stunda hluta af námi sínu á sjúkrahúsinu. Nemendur fylgjast með og taka þátt í daglegri meðferð sjúklinga og eru alltaf á ábyrgð og undir handleiðslu leiðbeinenda sinna.

Undirbúningur fyrir aðgerð

Undirbúningur fyrir aðgerð er mjög mikilvægur. Starfsfólk deildarinnar fær hjá þér nauðsynlegar upplýsingar, til að meta heilsufar þitt og undirbúa dvöl þína á deildinni.

Þú þarft að mæta í innritun að morgni daginn fyrir aðgerð.

Viðtal við lækni

Læknir fær hjá þér upplýsingar um heilsufarssögu þína og skráir. Hann útskýrir aðgerðina og hverju þú getur átt von á. Þú þarft að undirrita upplýst samþykki fyrir aðgerð, hafi það ekki verið gert áður. Teknar eru blóðprufur og læknir metur hvort þörf er á frekari rannsóknnum fyrir aðgerðina.

Viðtal við hjúkrunarfræðing

Hjúkrunarfræðingur ræðir við þig og skipuleggur hjúkrun sem stuðlar að sem bestri líðan þinni. Þú færð líka fræðslu um undirbúning fyrir aðgerð og við hverju þú mátt búast í tengslum við hana. Heimferð þín eftir aðgerð er einnig undirbúin með tilliti til þarfa þinna og aðstæðna.

Viðtal við svæfingalækni

Svæfingalæknir ákveður í samráði við þig hvernig best verður staðið að svæfingunni. Ræddu við hann um fyrri reynslu þína af svæfingu.

Kvöldið fyrir aðgerð

- Blóðþynningarlyf er gefið undir húð til að fyrirbyggja blóðtappamyndun. Það er gefið milli kl. 17 og 18 kvöldið fyrir aðgerð og einnig næstu tvö kvöld.
- Milli kl. 19 og 20 þarftu að nota hægðalosandi upplausn til að hreinsa neðsta hluta þarmanna. Gott er að forðast þunga máltíð daginn fyrir aðgerð.
- Þú ferð í sturtu kvöldið fyrir aðgerð eða að morgni aðgerðardags. Aðgerðarsvæðið þarf að þvo vel.

- Það er hugsanlegt að raka þurfi skapahár fyrir aðgerð. Það er þá yfirleitt gert aðgerðardaginn á skurðstofu með sérstökum klippum. Það er til að minnka líkur á sýkingu á raksturssvæði. Mikilvægt er því að þú rakir ekki skapahárin í viku fyrir aðgerð.
- Þú skalt fjarlægja naglalakk og andlitsfarða og ekki nota krem, olíur eða önnur ilmefni á líkamann fyrir aðgerð.
- Best er að skilja skartgrip og önnur verðmæti eftir heima.
- Þú þarft að vera fastandi á mat og drykk frá miðnætti kvöldið fyrir aðgerðina.
- Ekki má reykja eftir miðnætti vegna aukinnar hættu á fylgikvillum við svæfingu.

Aðgerðardagur

Þú mætir á kvenlækningadeild 21A í kvennadeildahúsinu kl. 7:15 - 7:30. Stuttu fyrir aðgerð færð þú lyf sem hjálpar þér að slaka á. Þér er ekið í rúminu á skurðstofuna rétt fyrir aðgerð og þar tekur starfsfólk skurðeildar á móti þér.

Aðgerðin

Aðgerðin er gerð í svæfingu eða mænudeyfingu og tekur ½ til 1 klst. Hún er gerð neðan frá í gegnum leggöngin. Toppur legganganna er opnaður umhverfis leghálsinn og síðan er legháls og leg fjarlægt í einu lagi. Eggjastokkar og eggja-leiðarar eru skildir eftir, en þó er yfirleitt hægt að fjarlægja þessi líffæri um leið og legið er tekið ef þörf er á því. Leggangatoppi er síðan lokað með saumum sem eyðast á nokkrum vikum.

Helstu áhættur við þessa aðgerð eru sýking og blæðing. Sýking getur orðið í leggangatoppi nokkrum dögum eftir aðgerð, jafnvel þótt sýklalyf séu oftast gefin í þessum aðgerðum. Helstu einkenni eru óþægindi um neðanverðan kvíð, hiti og illa lyktandi útferð. Stundum er hægt að meðhöndla þetta með

sýklalyfjum eingöngu, en stundum þarf að svæfa konuna til að hleypta út grefri. Þessa fylgikvilla geta ein til tvær af hverjum hundrað konum fengið eftir aðgerð. Blæðingar geta alltaf komið upp eftir skurðaðgerðir, en einstaka sinnum getur þurft að gera skurð á kviðinn til að ná að stöðva blæðingar sem upp geta komið. Einnig getur orðið skaði á þvagblöðru og/eða ristli en þessir fylgikvillar verða einungis í vel innan við 1% þessara aðgerða.

Eftir aðgerð

Þú verður flutt á vöknun og jafnar þig þar eftir aðgerðina og svæfinguna. Þar ert þú svo í nokkra klukkutíma undir eftirliti hjúkrunarfræðings áður en þú ert flutt aftur á deildina.

Næring

Þú verður fastandi með vökva í æð fyrst eftir aðgerð. Þú getur fundið fyrir ógleði eftir svæfinguna og eru þá lyf við ógleði gefin eftir þörfum. Mikilvægt er að láta hjúkrunarfólk vita af líðan þinni. Ef engin ógleði hrjáir þig færðu létt fæði strax að kvöldi aðgerðardagsins eða morguninn eftir.

Þvagleggur

Í aðgerðinni er settur upp hjá þér þvagleggur og hann er tekinn daginn eftir eða í samráði við lækni. Þetta er gert til að fylgjast með þvagútskilnaði fyrst eftir aðgerð og svo er þetta þægilegra fyrir þig.

Særindi í hálsi

Þú getur þurft að fá súrefni í nös meðan þú ert að jafna þig eftir svæfinguna. Í aðgerðinni er kokrenna sett niður í hálsinn til að halda öndunarveginum opnum. Það veldur því að þú finnur kannski fyrir særindum í hálsi eða hálsbólguéinkennum fyrstu tvo dagana.

Verkir

Þú getur fundið fyrir óþægindum í kvið og á aðgerðarsvæðinu. Þú færð verkjalyf til að minnka verkina og auðvelda þér að hreyfa þig. Verkjalyf eru gefin eftir þörfum hvers og eins. Mikilvægt er að láta hjúkrunarfræðing vita um líðan þína svo hægt sé að meðhöndla verkina um leið og þess þarf.

Við mat á verkjum er notast við verkjaskala frá 0-10, þar sem enginn verkur er 0 en mesti hugsanlegi verkur 10.

Enginn verkur	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gæti ekki verið verri
	Vægur			Talsverður			Mikill		Mjög mikill			

Blæðing frá leggöngum

Í lok aðgerðar er stundum sett tróð (stór grisja) upp í leggöngin til að minnka blæðingu frá aðgerðarsvæðinu. Þetta tróð er fjarlægt að kvöldi aðgerðardags eða strax daginn eftir. Hjúkrunarfræðingur fylgist með blæðingu frá aðgerðarsvæði fyrst eftir aðgerð.

Hreyfing

Strax að kvöldi aðgerðardags færð þú aðstoð við að fara fram úr rúminu. Mikilvægt er að gera öndunar- og fótæfingar fyrsta sólarhringinn. Öndunaræfingar hjálpa til við að losa slím úr lungum og fótæfingar auka blóðstreymi í fótum og draga úr hættu á blóðtappamyndun.

Útskrift

Þú mátt búast við að geta útskrifast af deildinni 2 - 3 dögum eftir aðgerð eða í samráði við lækni. Hjúkrunarfræðingur gefur þér upplýsingar og leiðbeiningar varðandi heimferð.

Verkir

Eftir aðgerð getur þú fundið fyrir verkjum eða óþægindum í neðri hluta kviðarhols. Það er því mikilvægt að taka inn verkjalyf fyrstu dagana eftir aðgerð til að minnka verki og óþægindi. Oft hjálpar að taka inn bólgueyðandi lyf, svo sem Íbúfen, eftir aðgerð. Þú skalt þó forðast að taka bólgueyðandi lyf ef þú hefur áður fengið magabólgur eða magasár. Láttu lækni eða hjúkrunarfræðing vita ef svo er.

Blæðing og kynlíf

Blæðing frá leggöngum er einstaklingsbundin. Þú getur verið með brúnleita útferð í 1 - 2 vikur. Saumarnir sem eru í leggangatoppnum eyðast um 3 - 5 vikum eftir aðgerð og má þá búast við brúnleitri útferð. Ef útferðin er illa lyktandi (fiskilykt) skaltu hafa samband við deildina. Mikilvægt er að viðhafa gott hreinlæti og fara eingöngu í sturtu en ekki bað fyrstu vikuna. Æskilegt er að nota bindi en ekki túrtappa meðan á blæðingum stendur.

Óhætt er að hafa samfarir 4 - 6 vikum eftir aðgerð. Það fer þó allt eftir líðan þinni.

Vinna og hreyfing

Ráðlögð hvíld frá vinnu er 4 - 6 vikur. Allt fer þetta þó eftir aldri, líkamlegri og andlegri líðan og því hvernig vinnu þú stundar. Þú skalt forðast að lyfta þungum hlutum (yfir 5 kg) fyrstu vikurnar eftir aðgerð. Einnig skaltu forðast mikla áreynslu, svo sem leikfimi, sund, og erfið heimilisstörf í 3 - 4 vikur eftir aðgerðina. Óhætt er að fara í léttar gönguferðir mun fyrir. Hafðu í huga að hvíld er jafn mikilvæg og hreyfing.

Hægðir

Þú getur fundið fyrir hægðatregðu eftir aðgerðina. Það tengist oftast því tvennu að þú hreyfir þig minna eftir aðgerð og töku verkjalyfja. Það er því mikilvægt að huga að góðum matarvenjum, borða trefjaríka fæðu, ávexti og grænmeti og drekka vel af vatni yfir daginn.

Einnig er mikilvægt að stunda einhverja hreyfingu svo sem stuttar gönguferðir. Stundum getur reynst nauðsynlegt að taka inn hægðamykjandi lausn (sorbitól/parafin) eftir aðgerð.

Eftirskoðun

Eftirskoðun fer yfirleitt fram 4 - 6 vikum eftir aðgerð á göngudeild eða á stofu hjá læknum þínum.

Til minnis:
